

Použití externích testů při přijímacím řízení na vysokou školu

Úvod

Používání externích testů vysokými školami v souvislosti s přijímacím řízením je mimo jiné jistě i reakcí na situaci, která zde byla ještě před několika lety. Testy, které zpracovaly samotné vysoké školy, byly často předmětem kritiky ze strany veřejnosti. Už pro výběr a způsob pokládání otázek byly výsledky přijímacího řízení zpochybňovány a byly podávány i žaloby, kterými se účastníci přijímacího řízení domáhali přezkumu výsledků. Přitom bylo napadáno vyhodnocení některých odpovědí jako nesprávných a bylo tvrzeno i to, že některé otázky byly položeny zavádějícím způsobem. V této souvislosti byla soudy řešena i otázka rozsahu přezkumu rozhodnutí o nepřijetí uchazeče ke studiu.

Za tohoto stavu nabízela společnost www.scio.cz, s. r. o. (dále jen „Scio“) odborné zpracování a provedení testů a řada vysokých škol a fakult začala výsledky těchto testů využívat pro účely přijímacího řízení.

Provádění testů společností Scio se následně stalo předmětem pochybností i námitek týkajících se legálnosti postupu vysokých škol při využití externích testů. Souhrnně a patrně nejobsáhleji byly námitky vůči těmto testům vyjádřeny v publikaci JUDr. Veroniky Kudrové.¹⁾

Záměrem tohoto příspěvku je vyjasnit, a to za použití dokumentů zveřejněných společností Scio, jakým způsobem jsou externí testy v přijímacím řízení používány, a posoudit, jakou má právní oporu zejména postup vysokých škol a fakult při využití těchto testů. Příspěvek je inspirován i jednotlivými námitkami, které jsou někdy z právních hledisek proti testům Scio vznášeny, ať už na úrovni teoretické či v praxi soudů apod.

Pro zjištění, jakým způsobem jsou testy společnosti Scio používány, a pak i pro posouzení otázek, které jejich použití vyvolává, budu vycházet z informací, které jsou k dispozici na internetových stránkách společnosti²⁾. Přitom vezmu v úvahu zejména tam publikované obchodní podmínky.

Současný stav

Podle vydaných obchodních podmínek společnost Scio poskytuje svým zá-

---

¹⁾ KUDROVÁ, V. *Hmotněprávní aspekty poplatkové povinnosti studentů veřejných vysokých škol*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014, ISBN 978-80-210-7706-5, s. 46 až 48.

²⁾ <https://www.scio.cz/nsz/>.

kazníkům ověření jejich studijních předpokladů a znalostí. Studijní předpoklady a znalosti zákazníků jsou ověřovány písemným testem. Jedná se o produkt, který společnost Scio označuje názvem „Národní srovnávací zkoušky“ (dále jen „NSZ“). Společnost pravidelně vyhlašuje a organizuje tyto testy na různých místech v ČR.

Pokud k tomu udělí zákazník výslovný pokyn, předá Scio výsledek NSZ fakultám vysokých škol, které zákazník určí. Výsledky NSZ jsou respektovány a používány větším počtem vysokých škol a fakult pro účely přijímacího řízení.

Nevyskytlo se dosud žádné autoritativní rozhodnutí (např. rozhodnutí soudu), které by prohlašovalo použití NSZ vysokou školou za protiprávní nebo by NSZ jinak zpochybňovalo. Lze předeslat, že soudní rozhodnutí, která se týkají přijímání na vysoké školy, respektují existenci NSZ a případně se i vyslovují ve prospěch legality externích testů i přímo legality NSZ.

Zákonná opora pro NSZ

Otázku zákonné opory pro NSZ lze posuzovat ze dvou hledisek:

- a) z hlediska poskytování NSZ ze strany Scio,
- b) z hlediska použití výsledků NSZ ze strany vysokých škol a jejich fakult.

K postupu poskytování NSZ ze strany Scio

Z uveřejněných obchodních podmínek společnosti Scio je zřejmé, že NSZ se uskutečňují ve smluvním, soukromoprávním, vztahu mezi zákazníkem a společností. Tento smluvní vztah vzniká na základě objednávky zákazníka a závazného potvrzení této objednávky ze strany Scio.

Jedná se o spotřebitelskou smlouvu podle ustanovení § 1810 a násl. občanského zákoníku. Pro obsah smlouvy jsou dále rozhodující obchodní podmínky vydané společností Scio. Společnost Scio vystupuje při poskytování NSZ jako poskytovatel služby a zákazník je pak spotřebitelem. Předmětem smlouvy mezi Scio a zákazníkem je ověření obecných studijních předpokladů a znalostí a s tím související plnění ze strany Scio. Zákazník se zavazuje zejména zaplatit za poskytovanou plnění Scio cenu.

Obchodní podmínky umožňují, aby zákazník udělil společnosti Scio pokyn, aby poskytla výsledek NSZ třetímu subjektu. Tímto třetím subjektem může být, a zpravidla i je, vysoká škola či fakulta vysoké školy. Zákazník má i možnost výslovně zakázat poskytnutí výsledku NSZ třetímu subjektu.

Z obchodních podmínek je zřejmé, že společnost Scio nepřebírá žádnou záruku za to, že výsledek NSZ bude zohledněn v přijímacím řízení konkrétní fakulty VŠ. Společnost Scio pouze uveřejňuje seznam fakult, které výsledky NSZ využívají.

Z této charakteristiky lze konstatovat, že se zde jedná o podnikání Scio provozované na soukromoprávním, smluvním základě.

Tomuto charakteru vztahu mezi společnostmi Scio a jejími zákazníky přisvědčil Městský soud v Praze a posléze i Vrchní soud v Praze³⁾, kteréžto při posuzování související věci braly bez zásadních výhrad v úvahu obchodní podmínky společnosti Scio. Oba soudy vycházely při rozhodování sporu, jinak vedenému o ochranu dobré pověsti, z toho, že se jedná o občanskoprávní vztah mezi společností Scio a jejím zákazníkem. Pak se soudy zabývaly otázkou reklamací v tomto vztahu. Společnost Scio s ohledem na rozhodování soudů poté doplnila do obchodních podmínek ustanovení o uplatnění práv z vadného plnění reklamací.

K postupu ze strany vysokých škol a jejich fakult

Sluší se připomenout, že nemůže být žádných pochyb o tom, že přijímací řízení na vysoké školy je správním řízením. Postup v přijímacím řízení upravuje ustanovení § 50 zákona o vysokých školách⁴⁾ a přijímání ke studiu je upraveno v ustanoveních § 48 a 49 tohoto zákona. Problematické, ba obsoletní, dřívější ustanovení § 50 odst. 4 o vylouce správního řádu bylo vypuštěno novelou provedenou zákonem č. 137/2016 Sb.⁵⁾ Pro přijímací řízení se tedy použije úprava provedená v zákoně o vysokých školách a subsidiárně se použije správní řád.

Ze strany vysokých škol a jejich jednotlivých fakult (dále jen „vysoké školy“) jsou výsledky NSZ využívány při rozhodování o přijetí ke studiu. Na základě pokynu zákazníka sdělí Scio výsledky NSZ příslušné vysoké škole.

Takto se dostáváme k otázce, jaké je místo výsledků testů v přijímacím řízení a jak je může vysoká škola použít.

Podmínky přijetí ke studiu na vysoké škole jsou stanoveny dvojím způsobem. Jednak jsou zde podmínky stanovené přímo zákonem o vysokých školách v § 48 odst. 1 (dosažené střední vzdělání či bakalářské vzdělání). Dále zákon v § 49 odst. 1 ponechává na vůli vysokých škol stanovení „dalších podmínek přijetí ke studiu“ tedy stanovení podmínek navíc, nad podmínky stanovené zákonem.

Přitom současně ustanovení § 49 odst.1 upravuje určitý právní rámec, v němž mohou být tyto další podmínky stanoveny. Jde především o to, že vysoká škola může stanovit jako další podmínky přijetí ke studiu pouze takové podmínky, které se týkají určitých znalostí, schopností, nadání nebo prospěchu.

---

³⁾ Viz. rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, č. j. 3 Cmo 341/2010-305 ze dne 27. 3. 2012.

⁴⁾ Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁾ Zákon č. 137/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Stanovení těchto dalších podmínek přijetí nad minimum stanovené zákonem není bagatelní či okrajovou záležitostí. Vysoké školy stanovením podmínek přijetí nad zákonné minimum mohou zejména sledovat vyšší úroveň znalostí uchazečů o studium, regulaci počtu přijímaných studentů apod.

Především je ale stanovení podmínek pro přijetí ke studiu a rozhodování v přijímacím řízení svěřeno do samosprávné působnosti veřejných vysokých škol ustanovením § 6 odst. 1 písm. b) zákona o vysokých školách. Vysoké školy jsou pak chráněny proti zásahům státu do své samosprávné působnosti ustanovením § 6 odst. 3 zákona.

V judikatuře Ústavní soud výslovně vyjádřil respekt k samosprávné působnosti vysokých škol i konkrétně k oprávnění vysoké školy stanovit další podmínky přijetí ke studiu. Ústavní soud výslovně uvedl, že mimo základní podmínky přijetí ke studiu na vysoké škole stanovené zákonem jsou další kritéria pro přijetí ke studiu na vysoké škole zcela v samosprávné působnosti vysokých škol⁶⁾. I když jde o judikaturu staršího data, nebyla v dalším vývoji v ohledu samosprávné působnosti Ústavním soudem popřena a hlavně - úprava v zákoně je i nadále stejná.

Kromě použití výsledků NSZ používají vysoké školy i jiné podmínky pro přijetí ke studiu. Typicky jimi jsou výsledky jazykových zkoušek, které realizují rovněž jiné subjekty než daná vysoká škola, na níž se uchazeč uchází o studium. Mezi další podmínky přijetí ke studiu zahrnují vysoké školy i hodnocení výsledků maturitních zkoušek, dále i např. i výsledky olympiád, soutěží či vykonání praxe.

Podle § 49 odst. 4 zákona o vysokých školách se splnění oněch „dalších podmínek přijetí ke studiu“ ověřuje, a to „zpravidla přijímací zkouškou“.

Takovým jiným ověřením ve smyslu § 49 odst. 4 zákona o vysokých školách jsou právě i NSZ. Jiným ověřením mohou být např. vyžadované certifikáty jazykových škol apod.

Vysoké školy pak přisuzují výsledkům NSZ různou váhu při rozhodování o přijetí nebo stanoví, že přijati budou uchazeči s nejlepšími výsledky v NSZ.

NSZ a právo na vzdělání

Vůči popsané praxi vysokých škol jsou čas od času vznášeny námitky, které vyjadřují pochybnosti ohledně ústavnosti použití NSZ či souladu tohoto postupu školy se zákonem.

Ne vždy jsou vznášené námitky provázeny argumentací a jedná se tak někdy spíše o tvrzení, kterým chybí odůvodnění a s nimiž lze proto ve všech aspektech jen obtížně polemizovat.

---

⁶⁾ Viz nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 647/99.

Níže se budu věnovat poněkud extrahovaným námitkám pocházejícím z více zdrojů.

Soud odmítl námitku protiústavnosti NSZ

V soudním řízení vedeném u Městského soudu v Praze (sp. zn. 11 A 33/2010⁷⁾) vznesl uchazeč o studium mimo jiné námitky k shora popsané praxi poskytování a použití NSZ. Podle uchazeče byl postup vysoké školy, která si sjedná s obchodní společností program testových zkoušek v podobě tzv. „scio-testů“ protiústavní.

Městský soud tuto námitku odmítl. Přitom soud uvedl:

„Městský soud v Praze má za to, že pokud žalobce namítal protiústavnost postupu vysoké školy, která si na základě smlouvy sjednala s obchodní společností program testových zkoušek v podobě tzv. „sciotestů“, pak je třeba konstatovat, že protiústavnost tohoto postupu soud neshledal. Zákon o vysokých školách ani vnitřní předpisy vysoké školy spolupráci se soukromým subjektem ve věci přijímacího řízení nikterak nezakazují, z čehož je třeba dovodit, že vysoká škola má z hlediska ústavních principů garantované samosprávy právo uzavřít smlouvu se třetím subjektem o tom, že tento subjekt bude zajišťovat konání zkoušky namísto fakulty, ovšem za současného zachování základních principů, zejména pak rovnosti uchazečů o studium. Uvedené předpoklady v posuzované věci naplněny byly, uchazeči o studium nebyli přijati na základě diskriminačních předpokladů, ale pouze na základě výsledků znalostních testů. S přihlédnutím k tomu, že další podmínky (například bonusové body za složení maturitní zkoušky s vyznamenáním či za složenou státem uznávanou jazykovou zkoušku) byly uchazečům o studium dopředu známe a nejsou svým obsahem diskriminační, neshledal soud tuto žalobní námitku důvodnou.“

Tedy soud zde zkoumal otázku spolupráce vysoké školy se soukromým subjektem (konkrétně se Scio) a jednoznačně uzavřel, že vysoká škola má právo uzavřít s třetím subjektem smlouvu o tom, že tento třetí subjekt bude zajišťovat konání zkoušky namísto vysoké školy. Zákon to vysoké škole nezakazuje, naopak jde o realizaci ústavně garantované samosprávné působnosti.

Lze jen podotknout, že vztah mezi prováděním NSZ a jejich použitím vysokou školou je ještě podstatně odtažitější než předpokládal soud. Soud vycházel z předpokladu, že je zde určitá smlouva, na jejímž základě obstarává Scio záležitost (konání přijímací zkoušky) za vysokou školu. Soud vlastně předpokládal smlouvu mezi Scio a vysokou školou, jejímž obsahem by byla určitá, lze říci komise ve smyslu stávajícího § 2455 občanského zákoníku.

---

⁷⁾ Rozsudek Městského soudu v Praze v uvedené věci byl k žalobcem podané kasační stížnosti zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 79/2011–120 ze dne 8. 9. 2011. Důvodem zrušení však nebylo citované hodnocení „sciotestů“ městským soudem a na tomto hodnocení městský soud v dalším řízení setrval – viz rozsudek městského soudu 11 A 33/2010–142 ze dne 16. 1. 2012.

Vztah mezi vysokou školou a Scio, tak jak byl shora popsán, však formálně vzato není ani takovou „komisí“, není obstaráním záležitosti jiného. NSZ jsou nabízeny zákazníkům primárně bez vazby na přijímací řízení. Nejedná se o „přijímací zkoušky“. Ověření znalostí v NSZ je nabízeno komukoliv, i když je pravdou, že váhu si NSZ vydobýly právě přístupem a akceptací výsledků ze strany vysokých škol.

Na rozdíl od tradiční přijímací zkoušky lze NSZ v zásadě i kdykoliv (v rámci termínů a období, které vysoká škola akceptuje) opakovat a uchazeč pak může poskytnout vysoké škole nejlepší za svých výsledků. Nejedná se tedy o přijímací zkoušku v tradičním pojetí. Nejbližší k tomuto charakteru NSZ mají jazykové zkoušky, jejichž výsledky (certifikáty apod.) vysoké školy také někdy stanoví jako jednu z dalších podmínek přijetí ke studiu.

Podstatné je to, že NSZ neprobíhají v rámci konkrétního správního řízení, v němž se rozhoduje o přijetí uchazeče. Ověření znalostí zákazníka provádí Scio mimo přijímací řízení, teprve na základě pokynu zákazníka dává výsledky NSZ k dispozici pro samotné přijímací řízení prováděné vysokou školou. Přitom je třeba vzít v úvahu, že podle § 50 odst. 1 zákona o vysokých školách se přijímací řízení zahajuje doručením přihlášky ke studiu vysoké škole. Vysoké školy však mohou akceptovat (a v praxi i akceptují) i výsledky z těch NSZ, které proběhly před lhůtou pro podání přihlášek, tedy připouštějí i akceptaci výsledků z NSZ konaných před podáním přihlášky, před zahájením správního řízení.

Souhrnně řečeno – soud v popisovaném případě zcela výslovně odmítl námitku protiústavnosti postupu Scio a vysokých škol. Postup Scio a vysokých škol by soud pokládal za ústavní i v případě kdyby společnost Scio namísto vysoké školy přímo zajišťovala přijímací zkoušku. Tak tomu ovšem nebylo, samotné provádění NSZ není ani součástí přijímacího řízení jakožto řízení správního.

Podotknout lze, že i Nejvyšší správní soud se zabýval shora uvedenou situací, kdy vysoká škola vyžaduje výsledky přezkoumání znalostí skutečného externím subjektem. Tak Největší správní soud judikoval bez jakéhokoli zpochybnění NSZ v rozsudku č. j. 7 As 79/2011–120:

Je-li přijímací řízení založeno na hodnocení či testování prováděném externím subjektem, a nikoli vysokou školou, vztahuje se přezkum rektorem (a následně případně i soudní kontrola) i na zkušební otázky a úkoly zadávané v takových externích testovacích řízeních.

Takto dle názoru soudu platí i ohledně NSZ právo uchazeče nahlédnout do výsledků testů jakožto do materiálů, které mají význam pro rozhodnutí o jeho přijetí ke studiu. Tedy NSZ se podle názoru soudu nacházejí v režimu ustanovení § 50 odst. 6 zákona o vysokých školách. Společnost Scio pak tedy dle názoru soudu musí zajistit, aby uchazeči o studium měli možnost nahlédnout do výsledků svých testů. Prezentovaný přístup Nejvyššího správního soudu není bez problémů. Nabízí se otázka, zda by soud vztáhl takový přezkum i na vý-

sledky maturitní zkoušky, pokud vysoká škola například bodově hodnotí prospěch s významenáním.

Nicméně zde je podstatné, že o samotné realizaci testování externím subjektem soud žádné pochybnosti v této souvislosti neshledal. V soudních rozhodnutích je tedy stávající způsob poskytování NSZ ze strany Scio respektován a je i výslovně konstatováno, že nejde o protiústavní postup.

NSZ a tzv. „outsourcing“

V této souvislosti se lze setkat i z další námitkou. Tzv. „outsourcing“ přijímacích zkoušek je podle některých námitk právně nepřipustný⁸⁾. Přitom je poukazováno na to, že správní orgán se nemůže úkolů zbavovat či je přenášet na druhé, pokud mu to zákon neumožňuje.

Samo použití pojmu „outsourcing“, tedy pojmu spíše z podnikové ekonomiky, se zde jeví zkratkovité a problematické. Ovšem v daném kontextu lze porozumět, o co se zde jedná. Tvrzením o právní nepřipustnosti „outsourcingu“ se označuje za nepřipustné svěřování realizace přijímacích zkoušek mimo veřejnou správu, v daném případě mimo samosprávu vysokých škol. Zkratkovité vyjádření pak ovšem postrádá (vedle pozitivně-právní argumentace) i zásadní úvahu. Totiž úvahu o tom, zda přezkoušení znalostí je mocenským úkonem. Z povahy samotného přezkoušení znalostí obecně vyplývá, že v takovém konání, v přezkoušení znalostí, není nutně obsažen žádný prvek veřejné moci. Je však možno připustit, že zákon někdy stanoví, že určitá přezkoušení znalostí jsou součástí veřejnoprávního konání subjektu veřejné správy. Tak tomu ovšem v případě přezkoušení znalostí prostřednictvím NSZ není. Zákon o vysokých školách nestanoví, že vysoká škola musí přihlížet jen k přezkoušení znalostí, které sama realizuje, naopak zákon svěřuje do samostatné působnosti vysoké školy stanovení podmínek přijetí i způsob jejich ověření.

Rozsudek Nejvyššího správního osudu 1 AS 12/2008 na nějž je v neprospěch externích testů poukazováno pro odůvodnění zákazu „outsourcingu“⁹⁾ se týká odlišné situace a je jistě neúmyslně dobrou ilustrací naprostého opaku.

Konkrétně v uvedeném rozsudku Nejvyšší správní soud judikoval, že měření rychlosti vozidel na pozemních komunikacích je podle zákona působností policie a obecní policie. To podle zákona o silničním provozu¹⁰⁾ a nelze toto měření přenést bez zákonného zmocnění na jiný subjekt (§ 79 odst. 8 a § 124 odst. 8 a odst. 9 zákona o silničním provozu).

Tedy za policii nemůže měřit někdo jiný, když jí samotné to ukládá zákon, který stanoví její působnost. V této souvislosti Nejvyšší správní soud judikoval

---

⁸⁾ KUDROVÁ, V. , cit. dílo, s. 46 a 47.

⁹⁾ Tamtéž.

¹⁰⁾ Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

v tom smyslu, že výkon konkrétních úkolů veřejné správy může být prováděn pouze subjekty, které jsou k tomu zmocněny, správní orgán se nemůže zbavovat svých úkolů, pokud mu to zákon neukládá. To je obecně závěr jistě správný a pochopitelný, vycházející z čl. 79 odst. 1 Ústavy.

Je snad na první pohled zřejmé, že nakládání s judikaturou by zde bylo velmi svévolné a nemístné, pokud by měly být naznačené závěry soudu použity pro argumentaci proti používání NSZ.

Podle citovaných ustanovení zákona o silničním provozu byla totiž v rozhodné době zcela výslovně stanovena působnost policie a obecní policie.¹¹⁾ Zákon o vysokých školách oproti tomu nestanoví, že přezkoumání znalostí musí být činěno jen přímo vysokou školou a naopak jej svěřuje ve shora rozvedeném smyslu do samostatné působnosti vysoké školy a je věcí vysoké školy, jaké podmínky přijetí sama stanoví.

Jestliže tedy judikatura brání, aby za policii vykonával měření rychlosti někdo jiný, ač je k tomu právě policie určena zákonem, tak to nic neznamená pro možnost vysoké školy přihlížet k výsledkům ověření znalostí, které provedl někdo jiný než daná vysoká škola. Zákon nezakazuje a ani jinak nebrání vysoké škole používat výsledky ověření znalostí pořízené externími subjekty.

Cena za NSZ a poplatky dle zákona o vysokých školách

Podle § 58 odst. 1 zákona o vysokých školách může veřejná vysoká škola stanovit poplatek za úkony spojené s přijímacím řízením, který činí nejvýše 20 % základu.

Lze uvažovat o tom, jestli do výše tohoto poplatku se musí započítat i výše plateb vynaložených uchazečem na zaplacení ceny NSZ. To s tou argumentací, že Scio jako jiný subjekt úplatně zabezpečuje namísto vysoké školy činnost, jejíž absolvování je vzhledem k povaze a účelu přijímacího řízení nezbytné.

Tento názor vychází z představy, že jiné způsoby ověření podmínek přijetí ke studiu mohou být hrazeny jen v rámci stanoveném v § 58 odst. 1 zákona o vysokých školách. V ustanovení § 58 odst. 1 však jde výslovně pouze o poplatky.

Veřejná vysoká škola o těchto poplatcích rozhoduje v rámci stanoveném zákonem. Jde o poplatky vázané na „úkon“. Rozhodnutí o poplatcích je přezkoumatelné soudem. Výše poplatků je zákonem omezena a je vázána na výši neinvestičních výdajů poskytnutých ze státního rozpočtu.

Oproti tomu za testy NSZ je placena cena. Jedná o cenu ve smyslu zákona o cenách¹²⁾. Jde o peněžní částku sjednanou mezi uchazečem a Scio. Nejedná

---

¹¹⁾ Tehdejší znění ustanovení § 79 odst. 8: „K měření rychlosti vozidel je oprávněna policie a obecní policie; obecní policie přitom postupuje v součinnosti s policií.“.

¹²⁾ Zákon č. 526/1992 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů.

se o poplatek za úkon v přijímacím řízení. I zákon o cenách rozlišuje ceny a poplatky, když v § 1 odst. 1 stanoví, že se nevztahuje na odměny, úhrady, poplatky, náhrady škod a nákladů a úroky, upravené zvláštními předpisy.

Je zřejmé, že s přijímacím řízením vznikají uchazečům i další náklady, jejichž zahrnutí pod předmětné poplatky je problematické až absurdní. Jde např. o náklady na jazykové zkoušky, cestovné, náklady na lékařské prohlídky, náklady na úřední ověření listin. Lze poznamenat, že úplatně jsou prováděny i tzv. „jednotlivé zkoušky“ organizované příspěvkovou organizací CERMAT. Ta přitom uvádí, že mezi nejčastější důvody konání jednotlivé zkoušky patří právě přijímací zkoušky na vysokou školu¹³⁾. Přitom nebylo účelem zákona pod poplatek „za úkony související s přijímacím řízením“ věcně zahrnout i tyto náklady uchazečů, a tak je limitovat.

Z hlediska formálního je pak potřeba se zabývat tím, zda platba za NSZ hrazená zákazníkem Scio může být vůbec platbou za „úkon související s přijímacím řízením“.

Jak bylo výše popsáno, jsou NSZ organizovány bez vazby na konkrétní správní řízení, bez vazby na přijímací řízení. Je jen věcí zákazníka Scio, jaký pokyn vydá v tom ohledu, zda a které vysoké školy mají být výsledky poskytnuty.

Často mohou nastat případy, kdy budou konkrétní NSZ probíhat ještě před zahájením přijímacího řízení. Přijímací řízení je zahájeno až podáním přihlášky ke studiu (§ 50 odst. 1 zákona o vysokých školách), přičemž nic nebrání tomu a v praxi je to zřejmě běžné, aby vysoká škola akceptovala i výsledky NSZ konaných v určitém časovém období před podáním přihlášky ke studiu.

Ani pokud spadá konání vysokou školou akceptované NSZ do doby po podání přihlášky, není konání NSZ přímo součástí správního řízení, není úkonem správního orgánu, který by vykonávala k tomu oprávněná úřední osoba (§ 15 odst. 2 správního řádu). I zde je namístě připomenout, že zákazník Scio se sám může rozhodnout, jestli udělí pokyn k předání výsledků určité vysoké škole. Zákazník může absolvovat i více přezkoušení a vybrat si pro předložení vysoké škole výsledek nejlepší atd.

Mohlo by být namítnuto, že nejde o poplatek za úkon v přijímacím řízení, ale o širší pojem poplatek za úkony „související“ s přijímacím řízením. Takové rozlišení by však vytvářelo velmi neurčitý právní stav. Pořád totiž platí, že musí jít o úkony správního orgánu, a ty si nelze představit jinak, než jako úkony v přijímacím řízení. Konání NSZ takovým úkonem není.

Výše poplatku za přijímací řízení je odvozována od úkonů souvisejících s přijímacím řízením. Jde o úkony, které vysoká škola provádí v rámci přijímacího řízení a extenzivní výklad by zde mohl vést až k absurdním závěrům. Každá

---

¹³⁾ <http://www.cermat.cz/jednotliva-zkouska-1404034992.html>.

příprava na vysokoškolské studium s sebou pochopitelně nese náklady, platí to např. i o jazykových testech, účasti na olympiádě apod.

Je věcí vysoké školy, jaké náklady na úkony, které provádí v přijímacím řízení, hodlá promítnout do poplatku za přijímací řízení. U veřejné vysoké školy náleží stanovení výše poplatku do samostatné působnosti vysoké školy (§ 6 odst. 1 písm. l zákona o vysokých školách).

Z uvedeného lze uzavřít, že NSZ jsou realizovány mimo přijímací řízení. Platba za ověření studijních předpokladů a znalostí prostřednictvím NSZ je cenou placenou mezi zákazníkem a Scio, není poplatkem za úkon. Je věcí vysoké školy, jaké náklady promítne do poplatku za přijímací řízení při dodržení zákonného rámce pro výši poplatku.

Závěrem

Používání externích testů při přijímacím řízení na vysokou školu je rozšířenou metodou, kterou vysoké školy ověřují znalosti uchazečů o studium. Na příkladu nejrozšířenějších externích testů poskytovaných společností Scio lze konstatovat, že tomuto postupu vysokých škol zákon nebrání.

Vysoké školy a jejich fakulty využívají výsledky testů pro účely přijímání uchazečů jako tzv. „další podmínky přijetí ke studiu“. Činí tak v souladu zejména s ustanovením § 49 odst. 1, § 49 odst. 4 a v rámci své samosprávné působnosti (u veřejných vysokých škol) podle § 6 odst. 1 písm. b) zákona o vysokých školách.

V soudních rozhodnutích je stávající způsob poskytování NSZ ze strany Scio respektován a je i výslovně konstatováno, že nejde ani ze strany vysokých škol o protiústavní postup. Platba za ověření studijních předpokladů a znalostí prostřednictvím NSZ je cenou placenou mezi zákazníkem a Scio, není poplatkem za úkon. Je věcí vysoké školy, jaké náklady promítne do poplatku za přijímací řízení při dodržení zákonného rámce pro výši poplatku.

Summary:

Use of external tests for the purpose of university/college admissions is a widespread method applied by universities/colleges to check knowledge of university/college applicants. After analysing the example of the most widely used external tests provided by Scio Company it can be concluded that law does not preclude choosing this method.

Universities/colleges and their faculties make use of results of the tests as „other criterions of admission“ for admission of applicants. They act in compliance with especially section 49 (1), s. 49 (4) and, within the framework of their self-governing competence (in case of public universities), with s. 6 (1) b) of the University/College Act.

Courts accept providing National Comparative Exams by Scio Company

in their judicial decisions and they explicitly state that universities/colleges do not act in breach of the Constitution. Payment for checking study prerequisites and knowledge via National Comparative Exams represents a price paid by the customer to Scio Company, it is not deemed a fee for an act. It is up to the university/college to decide what costs will be reflected in an admission procedure fee, within legal framework laying down requirements for amount of fees.